

1954

რთველში

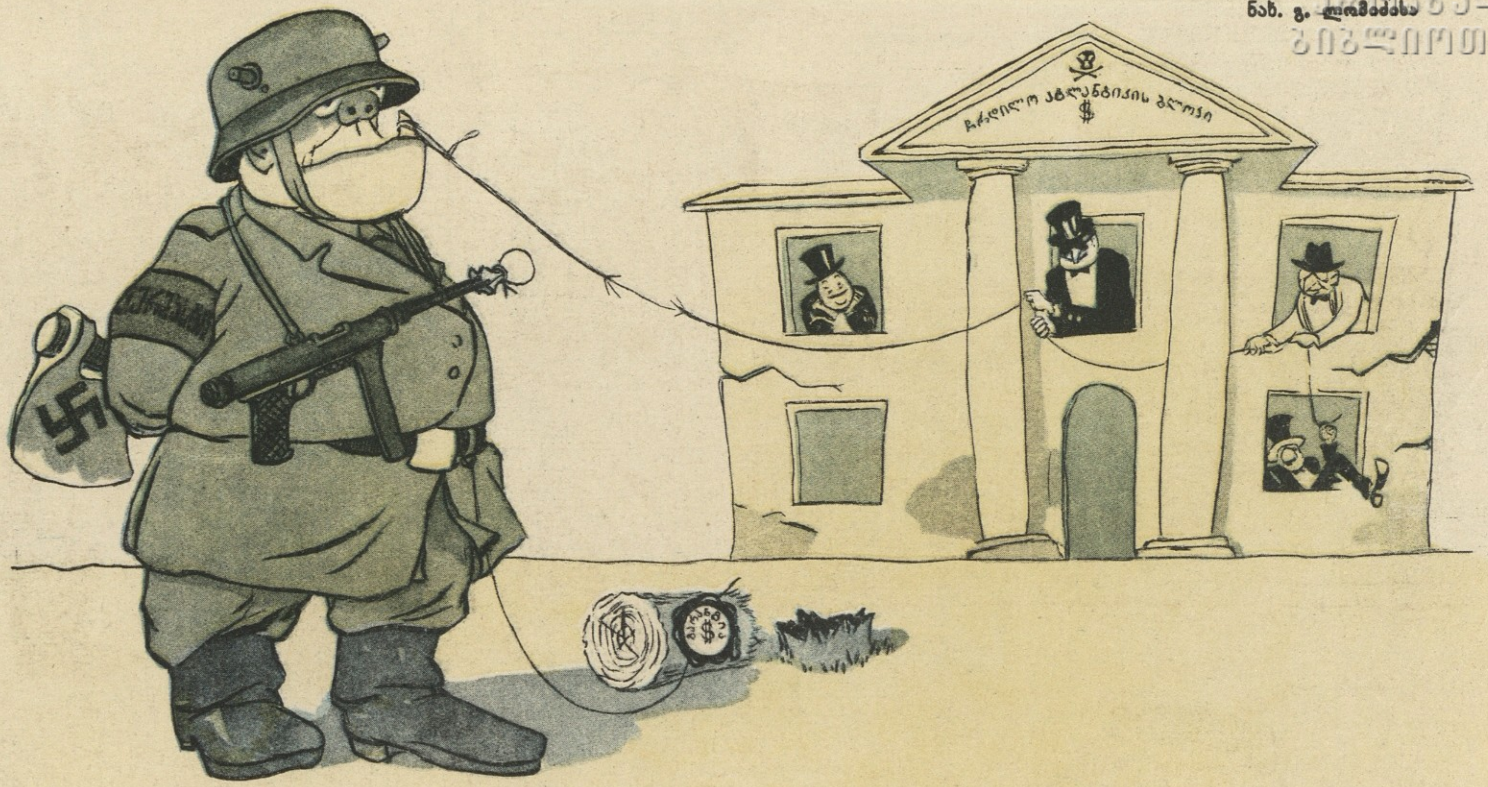
ნან. ა. ქიქიაშვილისი

—ახეთი უხვი მოსავალი, ახეთი ყურძენი
 — ისევ რაიმრეწვეკომბინატის ძმარ-ღვინოდ
 უნდა იქცეს?—ცოდვაა...
 —ნუ შევიცოდებთ, წინასწარ ვადინოთ
 ძმარი რაიმრეწვეკომბინატს!

ქართული
გრაფიკა

ნ ი ა ნ ბ ი

ვინ თქვა ცეცხლი გავაჩაღეთ, —
არხად ცეცხლი არ ანთია!

ვერმანტიც კი დაბმული გვეყავს,
ადევს ჩვენი გარანტია!

ირმის კალგი

შენდება დუშეთი. მშენიერდება. ლარივით სწორ გზას მძივივით მიყვება ლამპიონები და ამ უძველესი ქალაქის გულში, მოედანზე ირმების შადრევანს, წყალისა არ იყოს, სინათლეც უხვად ეღვრება.

აქ, ქალაქის ცენტრში, ირმების ქანდაკებაა. ერთი „მთა-სა მყვირალი“ დგას, მეორე — წევს. ფეხზე მდგომი ირემი პირიდან ისვრის შადრევანს და დაბლა მოთავსებულ აუზში გადმოაქუხებს. მწოლარე ირემს კი შორიდანვე შეატყობთ, რომ ასეთი რამისთვის არა სცალია და ამიტომ გვერდებიდან ამოუქუხს არა ერთი, არამედ ორი ათეული შადრევანი. ლამაზია, კარგია! მაგრამ უღამაზოა ის გარემოება, რომ დუშეთლები ამ გაქვავებულ ირემს განსაკუთრებულ პატივს სცემენ, საკუთარ თავზე მეტ პატივს. როცა „ქორბულები“ ზღვა წყალს ხარჯავენ და აბანოში გასაპნული ხალხი რჩება, ქალაქის მცხოვრებნი წყლის რიგში დგანან და ბევრ მათგანს ორი კილომეტრის მანძილზე უხდება წასვლა წყლის საშოვნელად.

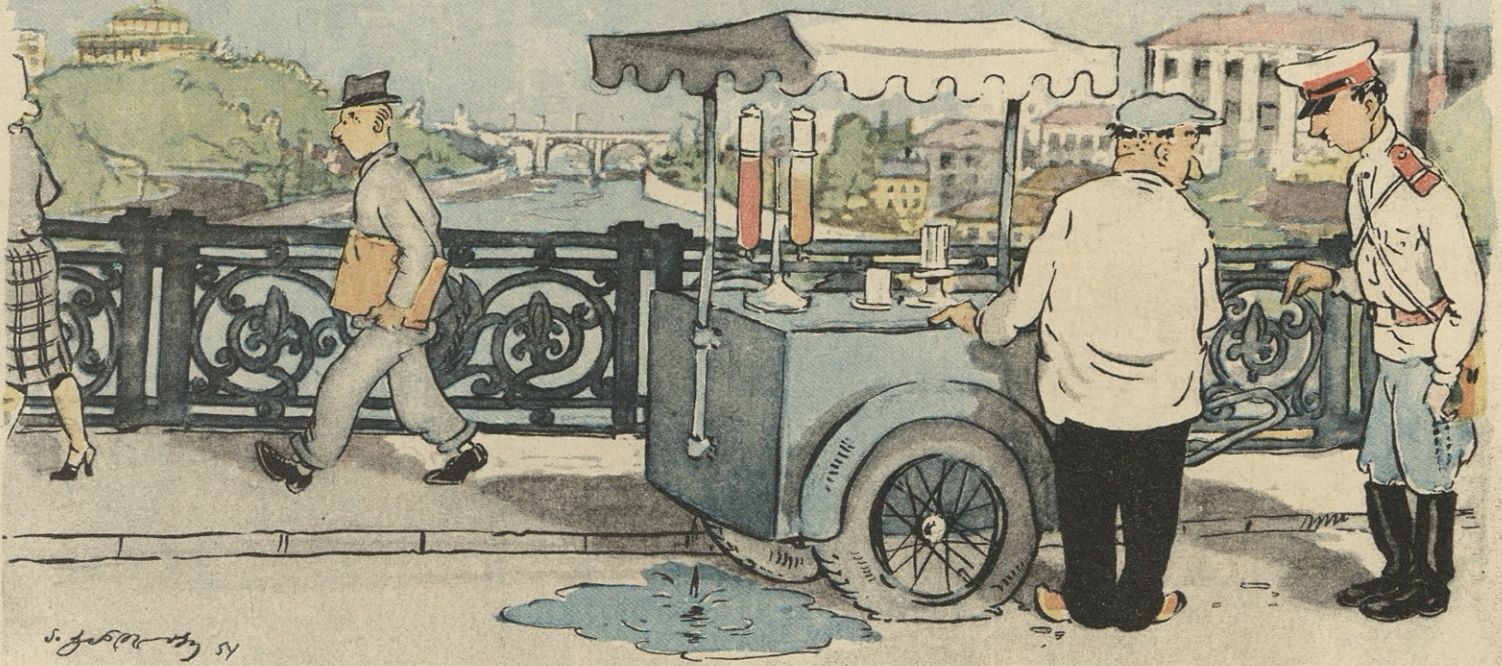
მოხდა ისე, რომ დუშეთში წყალმა დაიკლო, ცოტა წამოვიდა. იმდენად ცოტა წამოვიდა, რომ ირმები მშრალზე დარჩნენ. სასწრაფო ფაციფუცი დაიწყო წყლის გამოსაყვანად. ამუშავდა ინჟინერ-ტექნიკოს-მიწისმთხრელთა ვეებერთელა აპარატი და მომავალი მშრალზე დარჩენის თავიდან ასაცილებლად „მთასა მყვირალეს“ რალაცა საგანგებო ჯადო-მანქანები დაუდგეს. ამ მანქანებს ერთი და იგივე წყალი ირმებში უნდა ამოესხა, შემდეგ უკანვე ჩაესხა, ნერე ამოექაჩა და ირმები გაეხარებინა.

რაჭველების კარიერა

შუა ზაფხულში თონე გაიხსნა პურის გამოსაცხობად. დაბრაწული შოთ-ლავაშის სუნი ნერწყვეს ჰგვრიდა მომხმარებელს. მაგრამ რაჭველი მეპურეების კარიერა ერთ კვირაში კრახით დამთავრდა. აღმასკომის კომუნალურმა განყოფილებამ წყალი დაუკეტა. ეს იმ დროს მოხდა, როცა ირმების შადრევანი ქუხდა. რაჭველებს უთხრეს „წყლის ნაკლებობას განვიციდითო“ და შეწყდა დაბრაწული პურის საოცარი სურნელება. კომუნალურ განყოფილებას მანქანის საბურავები არ ჰქონდა. რაიკავშირმა, რომელსაც ეს საცხობი ეკუთვნოდა, რამდენიმე საბურავი მიაგორა აღმასკომთან და რაჭველებმაც ამოისუნთქეს, — წყალმა მოიმატა.

ბნელი კინო

საზაფხულო დასასვენებელ პარკში არც ერთი შადრევანი არ მოქმედებს. აქ ერთ საღამოს, კულტურულად დასვენების დროს, დუშეთში კარგად ცნობილი „ლაყიდის“ წყალი თუ ვერ იშოვნეთ, ისე უკულტუროდ შეიძლება დაიხრჩოთ წყურვილით, რომ ანდერძის დატოვება ვერც კი მოასწროთ.

— მარჯვენა—მარჯვენა ნაპირის ტრესტებმა არ მაცალეს ვაჭრობა, მარცხნივ—მარცხენა ნაპირის ტრესტებმა. აქ ხომ ნეიტრალური ზონაა, აქ რატომ აღარ მაძლევ გასაქანს?!

პარკში კინოთეატრია. საზაფხულო კინოთეატრი. ფილმები ყოველ ორ დღეში ერთხელ იცვლება, ადმინისტრაცია კი დიდი ხანია შეცვლას მოითხოვს. კინოთეატრის გამგის მოვალეობის აღმსრულებელი ხშირად იქ არ არის და რაკი გასაღები ყოველთვის თან დააქვს, ობლად დარჩენილი კინომექანიკოსი ელდენის ჩამრთველის ყუთს ვერ აღებს და მაყურებელი ბნელში ზის, ბნელში გამოდის. მექანიკოსი სამოქმედებს კინოაპარატს და წავა. კადრის ჩარჩო თავზე შეაჯდება ეკრანს და მაყურებელი ბიჭების ყვირილი რაკი ორ კილომეტრზე ისმის, მექანიკოსი ყოველთვის იგებს როდის უნდა მობრუნდეს სამსახურში.

ნეიტრალური ზონა

დღეში ერთი კოპია ბიჭი დადის. ბალის თავში თუ ბალის ბოლოში, ყველგან შეხედებით მას. აზიურად გამოწყობილს მოწრიბინე „ცარსკები“ ისეთ ელფერს აძლევს, რომ არ შეიძლება შეუმჩნეველი დაგრჩეთ. ეს ყმაწვილი დღეში ნავთ-ბენზინის გამყიდველია, ნავთის წერტი ცალკეა, ბენზინის ბაზა ცალკე. ბენზინბაზაში კითხულობენ წრიბინაჩქმებიანს, „ნავთის გასასყიდად წავიდოდაო“ ფიქრობენ. ნავთისათვის მოდიან და დაკეტილ წერტს რომ დაინახავენ, „ბენზინის გასასყიდად წასულაო“ ამბობენ. „ცარსკები“ კი ამ დროს, ვინ იცის სად წრიბინებენ.

დღეში ერთი კოპია

დღეში ერთი კოპია, საკმაოდ დიდი. იგრძნობა დიდმუშტრიანობა. იმდენად დიდი, რომ კვირის ალიონზე აქ თავს იყრიან ჩამოსული დიასახლისები და „პობედების“ რიგი ირმების კუდთან თავდება, ისმის წიწილების წიაღ-წიაღი, ქათმების კრიახი და კვერცხით გატენილი კალათები, დაუბრაწავი გოჭები და იათფასიანობის გამო დაჩაგრული ინდაუ-

რები მანქანიდან სალამს აძლევენ არაგვის პირზე გამვლელ მგზავრს. დიდი ვაჭრობაა, დიდი ბრუნვა, დიდი შემოსავალი. პატარაა მხოლოდ სასასწორო მეურნეობა, იმდენად პატარა, რომ ოც გამყიდველზე ერთი სასწორო მოდის და როცა რამეს ყიდულობ, „ნახევარ კილომეტრზე“ წავიყვანენ ასაწონად.

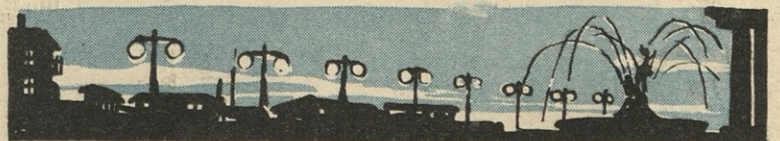
აბანო და სივი წყალი

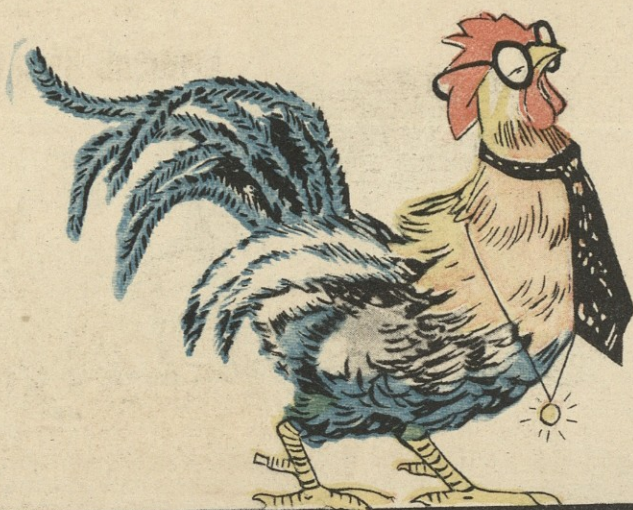
დღეში ერთი კოპია. ირმებს მორჩენილი წყლით მუშაობს. შეხვალთ აბანოში, ნომერს შეუკვეთავთ და ელით თქვენს რიგს, დანიშნულ საათს. მიხვალთ დანიშნულ საათზე და გამოირკვევა, რომ თქვენი აქ არ ყოფნის დროს აბანოს გამგისთვის ცოტად თუ ბევრად ნაცნობს, ან ცოტად თუ ბევრად გავლენიან პირს ბანაობა მოეხასიათა და თქვენს დაკვეთილ ნომერში ის შეუშვეს. „შეგვცდა, ბატონო, თურმე გაცემული ყოფილა“, გეტყვიან თქვენ და საბანაოდ გამზადებულ ცივ წყალს გადავასხამენ.

დღეში ერთი კოპია

დღეში ერთი კოპია. ირმებს მორჩენილი წყლით მუშაობს. შეხვალთ აბანოში, ნომერს შეუკვეთავთ და ელით თქვენს რიგს, დანიშნულ საათს. მიხვალთ დანიშნულ საათზე და გამოირკვევა, რომ თქვენი აქ არ ყოფნის დროს აბანოს გამგისთვის ცოტად თუ ბევრად ნაცნობს, ან ცოტად თუ ბევრად გავლენიან პირს ბანაობა მოეხასიათა და თქვენს დაკვეთილ ნომერში ის შეუშვეს. „შეგვცდა, ბატონო, თურმე გაცემული ყოფილა“, გეტყვიან თქვენ და საბანაოდ გამზადებულ ცივ წყალს გადავასხამენ.

გ. კოკინთელი

მამალი და მარგალიტი

მამალმა სანაგვეზე როგორღაც მარგალიტი იპოვნა.

ეს მამალი ჭკვიანი იყო და მარგალიტის ფასი იცოდა.

ნაპოვნი ყელზე ჩამოიკიდა და სიხარულით ცას ეწია. ფრთა მხოლოდ ერთმა გარემოებამ შეუკვეცა: უნდოდა მისი მარგალიტის შესახებ შეეტყობთ, ელაპარაკნათ, მაგრამ ხმას არავინ იღებდა. მარგალიტი კი ქების ღირსი უსათუოდ გახლდათ.

მივიდა მამალი ეზოს ნაგაზთან, აიფხორა და მარგალიტი ზედ ცხვირზედ მიადო. ნაგაზმა შეხედა მარგალიტს და ცხვირი იქით წაიღო.

„რას იტყვი, მეზობელო, ხომ მშვენიერი მარგალიტია?“ — ჰკითხა მამალმა.

„არ ვიცის არაფერი ჯობიაო“, გაახსენდა ნაგაზს ბრძენის ნათქვამი და მამალს პასუხის მაგიერ კითხვა ესროლა: „ხომ კარგი დარი იყო გუშინ, მამალო?“

„მე მარგალიტზე გეკითხებითო“, — იწყინა მამალმა.

ნაგაზს უნდოდა ეთქვა რამე მარგალიტის შესახებ, მაგრამ „ვაითუო“ მარტო ეს წამოიძახა და წინადადება გუნებაში დაამთავრა:

„ჯერ ჩვენს უფროსს, ძია ლომს არ უთქვამს, რომ ეს მარგალიტი მარგალიტია და მე რა ძალა მადგია, ვაითუ იმან სხვა რამე თქვასო“.

რაკი პასუხს ვერ ელირსა, მამალი გზას გაუდგა.

იარა, იარა და დათვი შემოხვდა.

„გამარჯობა, დათო, ხომ მოგწონს ჩემი მარგალიტითო?“

„ვინ გითხრა, რომ ეგ მარგალიტიაო?“

„არავინ, მე ვამბობო“.

„მარგალიტი კია, მაგრამ უფროსს თუ არ უთქვამს, რომ ეგ მარგალიტი მარგალიტია, მე რა ძალა მადგიაო“, გაიფიქრა დათვმა და მამალს მიუგო: „ვინ იცის რა არის მადგის გამოცნობას დრო უნდა და აბა, ახლა სადა მცალიაო“. წასვლისას კი „ვაითუ“ ამასაც წამოსცდა.

ამის შემდეგ მამალს ყვავი შემოხვდა.

ეს ყვავი ორას ორმოცი წლისა გახლდათ, დიდი გამოცდილება ჰქონდა და მამალს დაასწრო:

„შენ უსათუოდ გინდა მე გითხრა, ეგ ქვა მარგალიტია, თუ არა. წაიღე ზოპარკში, იქ ყველას გაასინჯე, დაიხსომე რას გეტყვიან, მოდი, მიაბე დაწვრილებით და მერე მე გეტყვი რა არისო“. შემდეგ კი „ვაითუ“ ამანაც დაიყრანტალა და გაფრინდა.

საგუბართან მამალს ზაქი შემოეყარა.

„დილა მშვიდობისა, ზაქო, ხომ მოგწონს ჩემი მარგალიტითო?“

ზაქი ზომიერად მეტად ელამი გახლდათ, მამალს ზურგი მიუშვია, კარგა ხანს უყურა მარგალიტს და ხმამალა დაიძახა:

„ვინ გაგაბრიყვა, მამალო, ეგ მარგალიტი კი არა, გიშერიაო“.

მამალი გააბრაზა ასეთმა ზაქურმა პასუხმა და ფეხს აუჩქარა.

მიდის გამწარებული მამალი და წინ ლომი შემოხვდა. ეს ლომი ამ სოფლის ცხოველების უფროსი იყო. აბა, რას მოიფიქრებდა მამალი, რომ ლომს ნახავდა. მოულოდნელობისგან დაიბნა და ყვირილი მორთო. კისერი რომ წაიგრძელა, მარგალიტმა ქანაობა დაიწყო და ლომს თვალში ეცა.

„ეგ რა გიპოვნია, მამალო?“ — ჰკითხა ლომმა.

„ვაითუო“ წამოსცდა დაბნეულ მამალს.

„ვაითუ კი არა, ეგ ნამდვილი მარგალიტია, ძმობილო, ძვირფასი თვალი, სად გიპოვნია, მშვიდობაში მოგახმაროსო“ უთხრა ლომმა.

მამალმა მადლობის გადახდა ვერც კი მოასწრო, რომ ლომის თანმხლებლებმა უცებ შესძახეს:

„ყოჩაღ, მამალო, რა ძვირფასი მარგალიტი გიპოვნიაო!“

ეს ხმა ეხოთი მთა-ბარს მოედო და მამალი ჯერ შინ არ მისულიყო, რომ ნახა და რა ნახა: მისდგომიან ზაქს მისი მეზობელი ნაგაზი, დათვი, ბებერი ყვავი და უყვირებენ:

„შე მართლა ზაქო, როგორ ვერ მიხვდი, რომ ჩვენი მამლის ნაპოვნი ძვირფასი ქვა ნამდვილად მარგალიტიაო“.

მამალი აიფხორა, გოროზად ჩაუარა ნაგაზს, დათვსა და ყვავს, მივიდა ზაქთან, ფეხი ჩამოართვა და მიმართა: „გმადლობთ, ზაქო, გმადლობთო!“

არაკი აქ გათავდა.

მაგრამ მე არ მინდა გაუგებარი დავტოვო ერთი გარემოება.

მამლის ზაქთან უკანასკნელი, ზრდილობიანი შეხვედრისა და მადლობის გადახდის მიზეზი თქვენ ყველას ის გგონიათ, რომ შემცდარმა ზაქმა ნაგაზს, დათვსა და ყვავს სალაპარაკო მისცა და ამით მამლის მარგალიტს რეკლამა გაუკეთა.

არა.

მამალი ზაქის მადლიერი იმიტომ დარჩა, რომ ზაქმა, თუმცა ელამი გახლდათ, მარგალიტი ვერ იცნო და შეცდა, მაგრამ, ასე იყო თუ ისე, სხვებზე გულწრფელად თქვა თავისი აზრი.

ასეთი ჭკვიანი გახლდათ ეს მამალი.

სახლის პატრონისა და მდგმურის კარგ და-
მოკიდებულებაზე უკეთესი რა უნდა იყოს ამ პა-
ტრის წუთისოფელში, რა ჯობია, როცა ერთ
ეზოში, ერთ სახლში, ერთიმეორის მეზობელ ოთა-
ზეში ცხოვრობენ სულ სხვადასხვა ხასიათისა
და მოთხოვნების ოჯახები, ცხოვრობენ და
არაფის არაფერს ერჩიან! დილით რომ მერცხ-
ლებივით ჯდურტულუბენ, საღამოს მტრედებივით
ღუღუნებენ და ერთმანეთის სააღერსოდ „სუ-
ლიკოს“ და „გენაცვალს“, „კარგად მეყოლესა“
და „შენ თავს ვეფიცების“ მეტი პირიდან სიტ-
ყვა არ ამოსდით!

აი, სწორედ ასეთი დამოკიდებულება ჰქონ-
დათ თბილისში, ბაქრძის ქუჩის შესახვევში
მცხოვრებ სახლის პატრონს ბარსეგ ხაჩატუროვს
და მდგმურს კლავდია არჩვაძეს. როდესაც არჩ-
ვაძემ სოფლიდან დედის მძიმე ავადმყოფობის
ამბავი გაიგო, ბარსეგმა ორი, ტყემლის მარცე-
ლისოდენა ცრემლი გადმოაგდო და გულაჩუყე-
ბულმა თავის საყვარელ მდგმურს მიმართა:

— წადი, საყვარელო დაო კლავდიაჯან,
წადი და მიხედე შენს დედიკოს, სახლი ისე იქ-
ნება შენახული, როგორც გასათხოვარი ქალი.

სხვას რას იზამდა კარგი შვილი და შეგ-
ნებული ადამიანი, თუ არა იმას, რომ სახლის
კარებს ყოველ შემთხვევისათვის და ავი თვალი-
სათვის (რომელიც თბილისში ვერ იქნა და ვერ
გამოილია), ორი კლიტით დაკეტავდა და გასა-
ღებს საყვარელ სახლის პატრონს ჩაბარებდა.

და განა დაივიწყა თავისი მდგმური ბარსე-
გამ? არა და არა, სოფელში წერილს წერილზე
უგზავნიდა და ჭიმიური ფანქრით ნაწერ ქაღალ-
დზე კლავდია ზოგჯერ ცრემლის ისეთ ნაშხე-
ფის კვალსა პოულობდა, რომ გაკვირვებული
ხელებსა შლიდა და მადლობას მადლობაზე უგ-
ზავნიდა თაფლივით ტკბილ სახლის პატრონს.

„საბანი არ გადაგხადოს და არ გაცივდე,
კლავდიაჯან“.

„გამკრავმა ქარმა არ გაგკრას და სურდო
არ შეგახვედროს“.

„თავს გაუფრთხილდი და კარგად ჰამე, ყვე-
ლა ამბობს რომ ჰამის მადის მომატებისათვის
უებარი საშუალება ხეანჭკარა და პამიდორის
წყენიაო“.

წერდა ხაჩატუროვი და მაგრად დაწებებულ
კონვერტს ოთხბაზიან მარკას ისეთნაირად მი-
აკრავდა ხოლმე, რომ მდგმურთან გაგზავნილი
წერილი კი არა, დიდმნიშვნელოვანი სახელმწი-
ფო მომართვა გეგონებოდათ.

და ჩამოვიდა კლავდია თბილისში. მართა-
ლია, ბარსეგი სადგურზე სასულე ორკესტრის
დაკვრით არ მიგებებია, მაგრამ გულითადი მი-
სალმება კი არ დაუკლია.

— კეთილი იყოს, კლავდიაჯან, შენი ჩამო-
სვლა... კეთილი!

— გმადლობთ, ბარსეგ... გმადლობთ, ჩემი
ოთანი ხომ კარგად არის?

— კარგად. მართლაც რომ კარგად, ისეთ
კარგ მდგმურებზე გავათხოვე, რომ...

— როგორ თუ გაათხოვე? მერე ჩემი ნივ-
თები?!

— შენ ნივთებსაც ისე ხომ არ დავტოვებდი?
მტერში ხომ არ გავაფუჭებდი, პატრონი ვუშო-
ვე, ზოგი გავყვიდე, ზოგიც მოვიხმარე და ზოგიც
აი, ჩემს ოთახში ისე სერიოზულად მოვათავსე,
რომ მოგეწონება.

**ხელთ იგდო ავტომანქანა
და სოფლის გზებზე აქენებს,—
ისეთი მუხრუჭები აქვს,
აღმართზეც ველარ აჩერებს!**

**უზომოდ დატვირთულია
ბავშვით, მოხუციით, ხეხილით! —**

**ლანჩსუთურ კრიმანჭულივით
წელშია გადაგრეხილი!**

**ვისია ავტომანქანა —
გურიისა თუ აჭარის?!
თუ გადაბრუნდა წუმპეში,
ბრალი იქნება მაჭარის...**

— როგორ, ხუმრობთ?
— ვა, რის ხუმრობა, რა ხუმრობა, ხომ არ
გიკრიან?

და აქ ბარსეგამ ისეთ „სართულუმში“ გადაი-
ყვანა საუბარი, რომლის გადმოცემა არც მე მე-
კადრება და, ჩვენში დარჩეს, არც ხაჩატუროვს
ეკადრებოდა.

„ამ საუბრის“ შემდეგ მართალია 40 წელი
არ გასულა, მაგრამ ამ რამდენიმე დღის წინ კი
4 წელმა ნამდვილად მიუკაცუნა ნ-კილოიან სა-
სამართლო საქმეს. ამ ხნის განმავლობაში ვინ
მოსთელის რამდენი სასამართლოს მდინის ხელი
დაიღალა და რამდენი ადვოკატის ყბა, ზოგმა
ხაჩატუროვის მიერ მითვისებული არჩვაძის საო-
ჯახო ნივთები 18.000 მანეთად შეაფასა, საქარ-

თველოს ვაჭრობის სამინისტროს საქონლის ექ-
სპერტმა, თანახმად ფასების დაკლებისა და მტკი-
ცე ფასისა—8735 მანეთად, ხოლო ამ ბოლო დროს
კი უმაღლეს სასამართლოში მოსამართლე კაპა-
ნაძემ კალმის რამდენიმე მოქმედით 5.000 მანე-
თამდე დაამარჯვალა და დადგენილებაშიც ჩაწე-
რა: „ესეც ეყოფა არჩვაძეს, ფულის მიღებაზე უარს
არ ამბობსო“.

მე, აბა, სასამართლოზე და მერე ისიც უმაღ-
ლესზე აუგი რა მეთქმის, მაგრამ წინათაც ვამ-
ბობდი და ახლაც ვიტყვი, რომ კარგ სახლის
პატრონს, მასზე უფრო კარგ მდგმურს არაფერი
ჯობია და ობიექტური მოსამართლეც არ უნდა
იყოს ცუდი.

3. კახელივხილი

რედაქტორი კ ა რ ლ ო კ ა ლ ა მ ე. სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, აკ. ბელიაშვილი,
ო. გრიშაშვილი, უჩა ჯაფარიძე, ი. ნონეშვილი, ს. ფაშალიშვილი.

თავზაბის საუბარი ჩინეთის ზღვის უსკარზე

— საშაერო გზებს რომ განგებ ასცდებიან და ქვეყნის მუდროებას არღვევენ—გასაგებია, მაგრამ ჩვენს წყლებში ამერიკელებს რა ესაქმებათ, ჩვენ რად დაგვირღვიეს მუდროება?

— ეს უკვე იძულებით მოუვიდათ,—ასეთი რამ ეპატიებათ!

საქართველო
ბიბლიოთეკა

292 51
16/1